

МВС УКРАЇНИ

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
імені Е.О. Дідоренка**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Луганського державного
університету внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка

_____ **В.М. Комарницький**

«__» _____ 2017 року

ПРОГРАМА

**вступного комплексного фахового випробування з дисциплін
теорія держави та права, кримінальне право, кримінальний процес,
адміністративна діяльність
для прийому на навчання для здобуття освітнього рівня «магістр»
за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»
до Луганського державного університету внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка
у 2017 році**

Обговорено та схвалено вченою радою
ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка
«31» березня 2017 року, протокол № 9

Сєвєродонецьк 2017

Пояснювальна записка

Програму вступного комплексного іспиту розроблено з урахуванням чинних навчальних програм підготовки бакалавра з дисциплін «Адміністративна діяльність», «Теорія держави та права», «Кримінальне право», «Кримінальний процес» та у 2017 році.

Матеріал програми комплексного екзамену розподілено за такими розділами: «Адміністративна діяльність», «Теорія держави та права», «Кримінальне право», «Кримінальний процес».

Мета вступного комплексного фахового випробування – оцінити ступінь підготовленості вступників адміністративної діяльності з теорії держави та права, кримінального права та кримінального процесу з метою конкурсного відбору для навчання в Луганському державному університеті внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка.

Завдання вступного комплексного екзамену з теорії держави та права, кримінального права та кримінального процесу полягає в тому, щоб оцінити знання та вміння абітурієнтів:

- узагальнювати матеріал про певні явища;
- ступінь обізнаності та орієнтації в питаннях теорії держави та права, кримінального права та кримінального процесу;
- застосовувати отримані знання в процесі кваліфікації злочинів, оцінки дій правозастосовних органів.

I. АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Предмет і система курсу «Адміністративна діяльність».

Форми та методи адміністративної діяльності поліції

Предмет і система навчальної дисципліни «Адміністративна діяльність». Поняття та види адміністративної діяльності поліції. Характерні риси адміністративної діяльності поліції. Призначення та напрями адміністративної діяльності поліції. Форми адміністративної діяльності поліції, їх характеристика. Методи адміністративної діяльності поліції, їх характеристика.

Тема 2 Система та структура Національної поліції.

Поняття та правова основа діяльності Національної поліції. Принципи діяльності Національної поліції. Характеристика основних положень Закону України "Про Національну поліцію". Основні завдання поліції. Загальна система поліції України. Територіальні органи поліції. Основні повноваження Міністра внутрішніх справ у відносинах з поліцією. Основні обов'язки поліцейського. Керівник та заступники керівника поліції. Правове регулювання служби в поліції. Структура МВС. Система МВС.

Тема 3. Проходження служби в Національній поліції.

Правове регулювання проходження служби в поліції. Призначення на посади поліцейських. Вимоги до кандидатів на службу в поліції. Перевірка кандидата на службу в поліції. Поліцейські комісії: склад, порядок формування та основні повноваження. Конкурс на посаду поліцейського. Призначення на посаду поліцейського. Атестація поліцейських. Порядок проведення атестації поліцейських. Загальні засади проходження служби в поліції. Обмеження, пов'язані зі службою в поліції. Гарантії професійної діяльності поліцейського. Контракт про проходження служби в поліції. Переміщення поліцейських в органах, закладах та установах поліції. Перебування поліцейських у розпорядженні. Порядок тимчасового виконання обов'язків поліцейським. Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади). Професійне навчання поліцейських. Звільнення зі служби в поліції. Спеціальні звання поліцейських. Правовий та соціальний захист поліцейських.

Тема 4. Поліцейські заходи: поняття, види та класифікація.

Види поліцейських заходів та вимоги, що до них висуваються. Поняття, види та підстави застосування поліцією превентивних заходів. Підстави та порядок здійснення перевірки документів особи, поверхневої перевірки й огляду. Підстави та порядок здійснення опитування особи. Підстави та порядок зупинення транспортного засобу. Правові засади та порядок доставлення особи в поліцію для складання протоколу про адміністративне правопорушення. Адміністративне затримання особи: поняття, підстави, строки, порядок здійснення. Суб'єкти, уповноважені здійснювати доставлення правопорушника в поліцію. Строки доставлення правопорушника в поліцію. Особистий огляд і огляд речей, вилучення речей і документів. Підстави та порядок здійснення обмеження доступу на визначену територію, обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю. Підстави та порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи. Тимчасове вилучення посвідчення водія та тимчасове затримання транспортних засобів. Відсторонення осіб

від керування транспортними засобами та їх огляд на стан сп'яніння. Особливості доставлення осіб у стані сп'яніння. Поняття, види та порядок застосування поліцейських заходів примусу. Застосування фізичної сили. Застосування спеціальних засобів. Застосування вогнепальної зброї.

Тема 5. Діяльність чергових частин Національної поліції.

Правове положення, призначення, структура та завдання чергових частин поліції. Права та обов'язки оперативного чергового. Основні функції чергових частин, їх характеристика. Права осіб добового наряду чергової частини та обов'язки добового наряду чергової частини. Обов'язки оперативного чергового. Основні права оперативного чергового. Принципи роботи чергових частин поліції. Порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події. Організація реагування на повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та забезпечення оперативного інформування в органах поліції. Правове положення, призначення спеціальних установ поліції.

Тема 6. Організація діяльності патрульної служби Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку.

Правове положення, структура та завдання Департаменту превентивної діяльності. Поняття публічного порядку та безпеки, правопорядку, громадського порядку, громадської безпеки та їх адміністративно-правової охорони. Поняття та види громадських місць. Форми організації охорони громадського порядку та їх характеристика. Сили і засоби патрульної поліції. Види та призначення поліцейських нарядів, які використовуються для охорони громадського порядку. Зміст та характеристика плану комплексного використання сил і засобів з охорони громадського порядку. Порядок підготовки та управління нарядами патрульної служби поліції. Організаційні форми участі громадян в охороні громадського порядку. Характеристика основних положень Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону". Завдання підрозділів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Правова основа, підстави та порядок відсторонення водіїв від керування транспортними засобами та направлення їх для проходження огляду на стан сп'яніння.

Тема 7. Забезпечення публічної безпеки та порядку на адміністративній дільниці.

Правове положення дільничних офіцерів поліції. Основні завдання та функції адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції. Організація охорони громадського порядку на адміністративній дільниці. Зміст роботи дільничного офіцера поліції щодо організації прийому громадян, розгляду та вирішення їх заяв, скарг і пропозицій. Підстави та порядок взяття на профілактичний облік і зняття з обліку осіб, які вчинили насильство в сім'ї.

Права та обов'язки дільничного офіцера поліції. Порядок планування роботи дільничних офіцерів. Сутність індивідуально-профілактичної роботи на адміністративній дільниці. Категорії осіб, які беруться на профілактичний облік поліцією. Заходи щодо вдосконалення організації роботи служби дільничних офіцерів поліції.

Тема 8. Організація діяльності поліції щодо забезпечення вимог дозвільної

системи.

Поняття, призначення дозвільної системи, перелік об'єктів на які поширюються її правила. Правова основа та порядок видачі дозволів на придбання зброї та боєприпасів. Правова основа та вимоги щодо перевірки об'єктів дозвільної системи та власників мисливської зброї. Порядок приймання, обліку, знищення та реалізації вилученої, добровільно зданої чи знайденої зброї. Характеристика предметів та об'єктів на які поширюються правила дозвільної системи. Порядок здійснення обліку об'єктів дозвільної системи. Правова основа та порядок приймання, обліку, знищення та реалізації вилученої, добровільно зданої чи знайденої зброї. Відповідальність за порушення правил дозвільної системи.

Тема 9. Адміністративний нагляд, що здійснюється поліцією

Поняття, види та характеристика адміністративного нагляду, що здійснюється поліцією. Правова основа, підстави та порядок встановлення спеціального адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі, за матеріалами Державної пенітенціарної служби України.

Правова основа, підстави та порядок встановлення спеціального адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі, за матеріалами поліції. Порядок здійснення спеціального адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Обмеження, які можуть бути встановлені до осіб, що перебувають під адміністративним наглядом. Підстави припинення адміністративного нагляду. Відповідальність за порушення правил адміністративного нагляду та встановлених обмежень.

Тема 10. Охорона публічного порядку та безпеки при проведенні масових заходів

Компетенція органів законодавчої та виконавчої влади у сфері охорони громадського порядку. Поняття та види масових заходів. Діяльність поліції по забезпеченню охорони громадського порядку при проведенні масових заходів у підготовчий, виконавчий та заключний періоди. Обов'язки особового складу патрульної служби, залученого на охорону громадського порядку під час проведення несанкціонованого масового заходу. Переведення особового складу на посилений варіант оперативно-службової діяльності. Поняття правового режиму надзвичайного стану, правова основа, умови та порядок його введення. Перелік заходів, що здійснюються поліцією в умовах правового режиму надзвичайного стану. Організаційні заходи поліції з ліквідації масових безпорядків і групових порушень громадського порядку. Особливості охорони громадського порядку під час проведення спортивних змагань і футбольних матчів.

Тема 11. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції.

Поняття та характеристика адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції. Повноваження поліції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень. Характеристика та строки провадження поліцією у справах про адміністративні правопорушення. Повноваження поліції щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Класифікація заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Тема 12. Характеристика адміністративних правопорушень, підвідомчих Національній поліції.

Характеристика адміністративних правопорушень, які посягають на громадський порядок і громадську безпеку. Характеристика адміністративних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин. Характеристика адміністративних правопорушень у сфері встановленого порядку управління.

Кваліфікація адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління та особливості їх провадження за цими деліктами. Кваліфікація порушення правил адміністративного нагляду.

II. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Тема 1.1 Теорія держави та права як наука й навчальна дисципліна.

Становлення та розвиток теорії держави та права як науки. Предмет теорії держави та права. Закономірності виникнення, розвитку й функціонування держави і права як специфічних соціальних явищ. Система категорій теорії держави та права. Мовні та стильові особливості концептуального апарату теорії держави та права.

Методологія та основні методи теорії держави та права: загальні, окремонаукові й спеціальні. Різноманітність підходів до вивчення державно-правових явищ як методологічний принцип теорії держави та права. Співвідношення загальнолюдського та класового щодо вивчення права і держави.

Функції теорії держави та права.

Теорія держави й права та інші суспільні науки. Поняття й класифікація юридичних наук. Роль і місце теорії держави та права в системі юридичних наук, її співвідношення з галузевими та спеціальними правовими науками. Генезис, сучасний стан і перспективи розвитку теорії держави та права України.

Значення теорії держави та права для державно-правової практики. Її роль у формуванні юридичного світогляду сучасного юриста.

Загальна характеристика теорії держави та права як навчальної дисципліни. Структура навчального курсу теорії держави та права. Значення вивчення теорії держави та права як навчальної дисципліни для професійної підготовки юристів.

Тема 1.2 Походження держави.

Характерні риси привласнювальної економіки. Потестарна влада. Соціальні норми в первіснообщинному суспільстві. Концепція «мононорм» як соціальних регуляторів в умовах привласнювальної економіки первіснообщинного суспільства.

Перехід від привласнювальної до виробничої економіки (неолітична революція) як фактор соціального розшарування суспільства, виникнення власності, держави, класів. Сутність ранньокласового суспільства. Закономірності й форми виникнення держави. Міста-держави. Ознаки держави та їх характеристика. Загальне й особливе в походженні держави. Нерівномірність розвитку держави в різних народів. Огляд теорій походження держави.

Тема 1.3 Суть та історичні типи держави.

Сутність і типологія держави. Різноманітність підходів до поняття сутності держави. Держава як політична структурована та територіальна організація суспільства. Загальне й особливе в сутності держави. Суверенітет держави. Визначення поняття «держава» та її ознаки. Взаємозв'язок держави, права, економіки: моделі їх співвідношення.

Поняття державної влади. Співвідношення державної та політичної влади. Державна влада як засіб керівництва суспільством, керівництва й координації діяльності соціальних суб'єктів. Структура державної влади. Механізм формування та засоби здійснення державної влади. Проблема легітимності державної влади.

Типологія держави: формаційний і цивілізаційний підходи та їх сучасна оцінка. Поняття історичного типу держави. Сутність рабовласницького, феодального, буржуазного, соціалістичного типу держав. Змінювання типів держави. Форми переходів від одного типу держави до іншого.

Перехідний стан сучасної української державності. Гуманістичний критерій прогресу державності. Основні тенденції розвитку державності в сучасному світі.

Тема 1.4 Функції, механізм і апарат держави.

Поняття й зміст функцій держави. Загальносоціальне та класове у функціях держави. Принцип поділу влади як критерій класифікації функцій держави. Інші підстави класифікацій функцій держави.

Внутрішні та зовнішні функції держави. Правові форми здійснення функцій держави. Функції держави на різних етапах її розвитку. Зміст і еволюція функцій Української держави в сучасних умовах. Роль правоохоронних органів України у здійсненні функцій держави.

Поняття механізму, апарату держави й органу держави. Державний апарат в унітарній державі. Бюрократія та її роль у виконанні функцій держави.

Механізм Української держави в сучасних умовах: характеристика основних ланок. Роль і місце правоохоронних органів у механізмі Української держави.

Державні органи: система, класифікація, роль і місце в механізмі держави. Система державних органів Української держави. Державні установи, організації та підприємства. Недержавні організації.

Поняття державної служби. Посадові особи, їх класифікація.

Вплив науково-технічної революції, міжнародних економічних зв'язків і глобальних проблем сучасності на зміни у функціях та апараті сучасної держави.

Тема 2.1 Форма держави.

Поняття форми держави. Форма державного правління. Політичний режим. Співвідношення типу й форми держави.

Форма правління в рабовласницькій, феодальній, буржуазній, соціалістичній та інших державах. Монархія та її види. Республіка та її види. Особливості радянської форми правління. Еволюція форми правління в Україні в сучасний період.

Форма державного устрою. Унітарна держава. Федерація: національна й територіальна. Конфедерація. Інші державні та міждержавні утворення: імперія, співдружність, союз. Поняття автономії.

Політичний режим у різних типах держави. Критерії класифікації політичних режимів. Демократичні та недемократичні режими. Тоталітаризм і його суть. Авторитаризм у ХХ ст., особливості авторитарного режиму. Демократичні політичні режими та їх характеристика. Проблеми формування демократичного політичного режиму в Україні.

Тема 2.2 Держава в політичній системі суспільства.

Соціальне призначення та цінність держави. Поняття й структура політичної системи. Види правових систем. Співвідношення політичної, економічної, соціальної та правової систем суспільства. Демократія: сутність і види. Політична система та громадянське суспільство.

Роль і місце держави в політичній системі суспільства. Держава та інші елементи політичної системи. Партії в політичній системі. Правляча партія. Опозиційна партія. Парламентська партія. Громадські організації та їх роль у політичній системі сучасного суспільства.

Соціальна та національна структура суспільства, її вплив на організацію політичної системи.

Держава й церква. Державне управління та самоврядування.

Еволюція сучасних політичних систем. Політична система України. Проблеми структурування громадянського суспільства України та демократизації її політичної системи.

Тема 2.3 Особистість, держава та громадянське суспільство.

Право й особистість. Становище особистості в різних суспільствах.

Громадянське суспільство: поняття й ознаки. Структура громадянського суспільства.

Громадянство та підданство. Громадянин як член державно організованого суспільства. Правовий статус особистості. Права та свободи людини й громадянина: поняття і види. Правові межі свободи особистості перед суспільством. Правовий статус і фактичне становище людини.

Держава й особистість. Взаємна відповідальність держави та особистості. Соціальний і юридичний захист особистості.

Форми порушень прав і свобод особистості. Рівень дотримання прав людини і громадянина в Україні. Міжнародний захист прав людини. Міжнародно-правове співробітництво та проблема прав людини.

Тема 2.4 Правова держава.

Історія ідей про правову державу. Концепція правової держави в Україні на початку ХХ ст. Поняття правової держави. Сучасна правова держава: теорія та досвід. Співвідношення понять «правова держава» й «соціальна держава».

Ознаки правової держави: верховенство правового закону, поділ влади, взаємна відповідальність держави й особистості, соціальний і юридичний захист особистості, конституційна законність і конституційний контроль, взаємозв'язок держави та громадянського суспільства. Теорія поділу влади.

Проблеми становлення Української правової держави. Роль судових і правоохоронних органів у становленні та розвитку Української правової держави.

Тема 3.1 Основні концепції сучасного праворозуміння.

Теоретична і практична значущість сучасного праворозуміння. Багатоаспектність проблеми. «Широке» і «вузьке» трактування права. Етичне, нормативістське, соціологічне трактування права. Праворозуміння в трактуванні римських юристів, українських дореволюційних правознавців.

Політико-правові доктрини: минуле і сьогодення.

Сучасні типи праворозуміння: філософська, соціологічна, нормативістська, психологічна та інші теорії права.

Природно-правова доктрина. Ідейні витoki і основні представники природно-правової доктрини. Природно-правові переконання Античності, Середньовіччя, Нового і Новітнього часу. Концепція відродженого природного права. Проблема визначення круга суб'єктивних природних прав людини. Питання про співвідношення природного і позитивного права в контексті природно-правового типу праворозуміння. Значення теорії природного права для юридичної практики.

Юридичний позитивізм. Ідейні витoki і представники юридичного позитивізму. Роль держави у формуванні права з позицій юридичного позитивізму. Основні напрями юридичного позитивізму в західній і вітчизняній філософії права. Утилітаристське вчення І. Бенґама. Право як «наказ суверена» в концепції Дж. Остіна.

«Чиста» теорія права Г. Кельзена. Матеріалістичний (марксистський) підхід. Нормативне позитивістське праворозуміння в радянській і пострадянській юридичній науці.

Соціологічний підхід до розуміння має рацію. Ідейні витoki і основні представники соціологічної юриспруденції. Юриспруденція інтересів Р. Іерінга як передвісник соціологічної юриспруденції. Соціологічне право розуміння Є. Ерліха. Правовий реалізм (К. Левеллін, Д. Франк і ін.). Вітчизняна соціологія права в Україні та за кордоном.

Пошуки нового праворозуміння: інтегративне трактування права (Дж. Холл). Праворозуміння в Україні. Значення праворозуміння для побудови правового соціального суспільства, діяльності сучасного юриста.

Тема 3.2 Сутність та історичні типи права.

Характеристика соціальних норм первіснообщинного суспільства. Перехід від "мононорм" до правових та інших соціальних норм виробничої економіки. Виникнення права.

Відмінність права від соціальних норм первіснообщинного суспільства. Звичаєве та писане право. Загальносоціальний і класовий зміст у праві ранньокласових суспільств. Право як основа та засіб здійснення державної влади в ранньокласових суспільствах.

Характеристика теорій виникнення права.

Поняття і сутність права. Соціальна цінність права. Сутність права за основних підходів до розуміння права: нормативний, соціологічний, філософський, класовий тощо.

Право як соціальне явище та нормативний регулятор суспільних відносин. Загальносоціальне й класове у праві. Право як система правил поведінки, сукупність правових норм. Право як загальна форма та рівна міра свободи.

Право як явище цивілізації і культури та засіб її захисту. Право як інструмент соціального компромісу й механізм координації різних соціальних інтересів.

Об'єктивне та суб'єктивне юридичне право. Функції права. Цінність права. Принципи права: поняття й класифікація. Правові аксіоми. Правові презумпції. Правові фікції.

Поняття типу права та його співвідношення з соціально-економічним ладом. Загальна характеристика історичного типу права. Історичні типи права та їх сутність. Типологія права у формаційному підході.

Співвідношення права, політики та моралі. Верховенство права: поняття, сутність, підходи до розуміння. Істотні елементи «rule of law» («верховенство права») у розумінні Тома Бінгема.

Тема 3.3 Правове регулювання суспільних відносин.

Регулювання суспільних відносин: поняття, засоби. Система соціальних регуляторів. Поняття, система та функції нормативного регулювання: звичайно-традиційне, корпоративно-групове, політичне, моральне, правове тощо.

Поняття й види сучасних соціальних норм: моральні, правові, політичні, норми суспільних організацій (корпоративні) тощо. Соціальні й технічні норми. Форми вираження соціальних норм.

Загальне й особливе у сферах діяльності та способах дії різних видів

нормативного регулювання.

Право як соціальний регулятор. Правове регулювання та правовий вплив.

Поняття механізму правового регулювання: соціально-юридичний аспект. Основні елементи механізму правового регулювання: норми права, правові відношення, акти реалізації прав і обов'язків тощо.

Основні стадії процесу правового регулювання: юридична регламентація суспільних відносин, виникнення суб'єктивних прав і юридичних обов'язків, реалізація прав та обов'язків. Види правового регулювання.

Соціальний і психологічний аспекти механізму правового регулювання.

Тема 3.4 Форми (джерела) права.

Поняття форми (джерела) права. Форма права як категорія юридичної науки.

Правовий звичай. Правовий прецедент. Нормативно-правовий договір як форма права.

Доктрина як джерело права. Нормативно-правовий акт. Дія нормативно-правових актів.

Закон як вид нормативно-правового акту. Вища юридична сила закону. Місце та роль закону в системі нормативно-правових актів. Види законів.

Підзаконні нормативно-правові акти.

Потенціал нормативних узагальнень різних форм (джерел) права.

Тема 3.5 Норма права.

Поняття норми права. Ознаки правової норми. Структура правової норми. Обов'язки, гарантування та заборони у змісті юридичних норм. Класифікація правових норм. Імперативні та диспозитивні норми права. Забороняючі, зобов'язуючі, дозволяючі норми. Регулятивні й охоронні норми.

Засоби викладення юридичних норм у статтях нормативно-правових актів.

Співвідношення норми права та статті нормативно-правового акту. Нетипові нормативно-правові розпорядження: дефініції, фікції тощо.

Тема 4.1 Правова система, система права та система законодавства.

Правова система. Національна правова система. Правова сім'я. Різноманітність сучасних національних правових систем і правових сімей: романо-германська, англо-американська, релігійно-традиційна (мусульманська), соціалістична тощо. Зближення національних правових систем у сучасну епоху.

Поняття системи права. Предмет, методи правового регулювання та диференціація системи права. Галузі, підгалузі й інститути права.

Система права та правова система. Право публічне та приватне. Внутрішньодержавне й міжнародне право.

Система законодавства: поняття, структура. Співвідношення системи права й системи законодавства.

Суверенітет і право. Сучасний стан системи законодавства в Україні.

Тема 4.2 Правові відносини.

Поняття й види правових відносин. Юридичні норми та правові відносини. Зміст правових відносин. Суб'єктивне право та юридичний обов'язок. Правомочність, юридичний обов'язок у правовідносинах. Механізм реалізації суб'єктивного права та місце в ньому правоохоронних органів.

Суб'єкти правовідносин. Правосуб'єктність. Правоздатність і дієздатність.

Правовий статус. Характеристика суб'єктів правовідносин: громадянин, посадова особа, орган держави, суспільне об'єднання, юридична особа, держава тощо.

Поняття й види об'єктів правовідносин. Поняття та класифікація юридичних фактів. Юридичний стан.

Правова презумпція. Види правових презумпцій.

Тема 4.3 Правотворчість.

Правотворчість: поняття, сутність і принципи. Правоутворення та правотворчість: співвідношення понять. Види й органи правотворчості. Стадії правотворчого процесу. Особливості правотворчості в Україні.

Нормативно-правовий акт як результат правотворчості та його відмінність від акта застосування права й акта тлумачення права. Види та система нормативно-правових актів в Україні. Закон і підзаконні нормативно-правові акти. Юридична сила нормативних актів. Нормативні укази Президента України. Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств.

Локальні нормативно-правові акти. Нормативне значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України. Конституційний контроль. Правові акти Конституційного Суду України. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.

Систематизація нормативно-правових актів: поняття й форми. Інкорпорація, кодифікація, консолідація.

Юридична техніка. Мова правових актів. Правове прогнозування та планування законодавчої діяльності.

Тема 4.4 Реалізація права.

Поняття й форми реалізації права. Дотримання, виконання, використання права.

Застосування права – особлива форма реалізації права. Суб'єкти та стадії правозастосувального процесу. Установлення фактичних обставин справи. Установлення юридичної основи справи – вибір і аналіз юридичних норм. Правова класифікація. Вирішення справи й оформлення акта застосування права.

Акти застосування норм права. Характерні риси акта застосування норми права.

Тема 4.5 Тлумачення норм права.

Поняття, види та суб'єкти тлумачення норм права. З'ясування й роз'яснення норм права. Інтерпретація норм права.

Засоби та прийоми тлумачення. Офіційне й неофіційне тлумачення. Нормативне та казуальне тлумачення. Автентичне тлумачення. Доктринальне тлумачення. Буквальне, розширене й обмежувальне тлумачення (інтерпретація).

Акти тлумачення та вимоги до них. Значення правильного тлумачення норм права в діяльності юристів.

Прогалини в праві та законодавстві й засоби їх подолання. Аналогія закону й аналогія права.

Тема 5.1 Правомірна поведінка.

Правова та правомірна поведінка: поняття й співвідношення.

Правомірна поведінка, її соціальна природа та юридична кваліфікація. Проблема співвідношення правомірності, легальності й легітимності, її актуалізація в умовах становлення української сучасної державності й національної правової системи.

Суб'єкти правомірної поведінки. Загальне й особливе в правомірній поведінці різних суб'єктів. Факти правомірної поведінки об'єктивного характеру та її

мотиваційні аспекти.

Типологія правомірної поведінки. Різноманітність критеріїв класифікації правомірної поведінки. Маргінальна, конформістська, звичайна та соціально-активна правомірна поведінка.

Ціннісна диференціація правомірної поведінки за характером детермінуючих її мотивів і за соціально значущими наслідками.

Тема 5.2 Правопорушення.

Поняття правопорушення. Загальні ознаки правопорушення. Види правопорушень. Злочин. Проступок. Кримінальний проступок за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. Склад правопорушення. Об'єкт правопорушення, його види. Об'єктивна сторона правопорушення. Суб'єкт правопорушення. Деліктоздатність як негативна дієздатність (здатність нести юридичну відповідальність). Види суб'єктів правопорушень. Суб'єктивна сторона правопорушення. Вина, мета, намір. Форми вини. Проблема доказу наявності в діянні складу правопорушення.

Злочинність як соціальне явище. Форми й засоби припинення та попередження правопорушень. Види правоохоронної діяльності.

Тема 5.3 Юридична відповідальність.

Поняття, основні ознаки юридичної відповідальності. Юридична відповідальність як вид соціальної відповідальності.

Юридична відповідальність як особливий вид державного примусу. Юридична відповідальність як особливе правовідношення між правопорушником і державою (спеціальним державним органом або посадовою особою).

Принципи та цілі юридичної відповідальності. Стадії юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності: здійснення правопорушення (матеріальна підстава) і вступ у законну силу рішення правозастовника (процесуальна підстава).

Види юридичної відповідальності. Типові заходи покарання в українському праві.

Підстави виключення юридичної відповідальності. Підстави звільнення від юридичної відповідальності. Підстави звільнення від покарання.

Роль правоохоронних органів у боротьбі з правопорушеннями та їх профілактиці.

Юридична відповідальність і права особистості.

Тема № 5.4 Законність і правопорядок.

Поняття й основні принципи законності. Режим законності. Гарантії законності. Юридичні гарантії законності. Роль конституційної законності. Деформації законності в державах: причини, форми та шляхи подолання. Законність і свавілля. Законність і правопорядок. Суспільний порядок і правопорядок.

Основні напрямки зміцнення законності й правопорядку в Українській державі.

Тема 5.5 Правова свідомість і правова культура.

Поняття, ознаки, структура та функції правосвідомості. Правова ідеологія та правова психологія. Види правосвідомості. Професійна правосвідомість юристів. Формування правосвідомості: правова соціалізація та правове виховання. Особливості формування правосвідомості юристів.

Правова культура: поняття, ознаки та структура. Правова культура юриста. Значення правової культури для сучасного юриста.

Правовий нігілізм і форми його прояву (неповага до права та закону, підмінювання законності політичною доцільністю тощо). Політичний радикалізм як фактор правового нігілізму. Шляхи подолання правового нігілізму.

Роль правової культури у формуванні Української правової держави та громадянського суспільства.

III. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Кримінальне право як самостійна галузь права, законодавства, науки та навчальної дисципліни.

Предмет, функції і метод кримінального права.

Кримінально-правові відносини – предмет кримінального права. Завдання й функції кримінального права та їх реалізація в діяльності правоохоронних органів. Метод кримінально-правового регулювання.

Кримінальне право в системі національного права.

Взаємозв'язок кримінального права із філософією, соціологією, кримінологією, адміністративним правом, цивільним правом, кримінально-виконавчим правом, кримінально-процесуальним правом та іншими галузями. Вплив галузей публічного та приватного права, політичних, релігійних і моральних норм на кримінальне право.

Наука кримінального права.

Методи науки кримінального права. Розвиток науки кримінального права. Наступництво в кримінально-правовій науці. Розроблення наукою основних доктрин, принципів та інститутів кримінального права. Вплив науки кримінального права на законотворчу та правозастосовну діяльність.

Загальнотеоретичні засади кримінального права.

Кримінально-правові норми: поняття, види і структура. Види диспозицій і санкцій.

Система кримінального права. Взаємозв'язок та взаємозалежність загальної та особливої частин кримінального права

Юридичні факти в кримінальному праві.

Кримінально-правова політика.

Сучасна кримінально-правова політика України. Вплив на неї процесів європеїзації та глобалізації. Уніфікація, рецепція, адаптація та гармонізація кримінального законодавства України із кримінальним законодавством Європейського Союзу та іншим регіональним законодавством. Соціальне призначення кримінального права. Можливості кримінального права у сфері протидії злочинності та його вплив на стан сучасної злочинності. Права і свободи людини і громадянина та кримінальне право.

Принципи кримінального права.

Каталог принципів кримінального права. Принцип верховенства права в кримінальному праві. Принцип юридичної визначеності. Принцип законності. Принцип рівності перед законом. Принцип вини. Принцип особистого характеру кримінальної відповідальності. Принцип індивідуалізації кримінальної відповідальності. Принцип справедливості. Принцип гуманізму. Принцип невідворотності кримінальної відповідальності.

Тема 2. Джерела кримінального права.

Джерела кримінального права.

Види джерел кримінального права.

Конституційні засади кримінального права.

Міжнародні договори в системі джерел кримінального права. Загальні принципи і норми міжнародного права. Імплементация положень міжнародних договорів до

національного кримінального законодавства.

Судовий прецедент як джерело кримінального права. Значення рішень Європейського суду з прав людини для кримінального права.

Правовий звичай як джерело кримінального права.

Закон у системі джерел кримінального права.

Система закону про кримінальну відповідальність та значення для його побудови принципу системності. Стаття закону про кримінальну відповідальність. Логіка, стилістика, мова і термінологія закону про кримінальну відповідальність.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність та його суб'єкти. Значення загально-правових принципів та кримінально-правових принципів для тлумачення закону про кримінальну відповідальність.

Значення підзаконних актів для застосування закону про кримінальну відповідальність.

Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі. Порядок і час набуття чинності законом про кримінальну відповідальність. Підстави втрати ним чинності. Час вчинення злочину. Пряма і зворотна дія закону про кримінальну відповідальність в часі.

Дія закону про кримінальну відповідальність в просторі. Принципи дії закону про кримінальну відповідальність в просторі (територіальний, громадянства, універсальний, реальний). Місце вчинення злочину. Визначення меж території України.

Кримінально-правові питання міжнародного співробітництва в протидії злочинності.

Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача і передача злочинця (екстрадиція). Підстави та кримінально-правові наслідки видачі чи передачі злочинця з іншої держави до України. Підстави та кримінально-правові наслідки врахування вироку суду іноземної держави. Правові підстави видачі і передачі злочинця з України до іншої держави.

Тема 3. Злочин.

Залежність поняття злочину від соціально-економічних відносин, що існують в суспільстві на певному етапі його розвитку. Історично мінливий характер поняття злочину. Злочин і кримінальний проступок. Злочин і кримінальне правопорушення.

Підходи до визначення поняття злочину. Криміналізація та декриміналізація суспільно небезпечних діянь. Визначення поняття злочину за КК України. Ознаки злочину (суспільна небезпечність, протиправність, винність, караність), їхній зміст. Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочину від інших правопорушень та від правомірної поведінки.

Малозначне діяння.

Критерії класифікації злочинів.

Класифікація злочинів за ступенем тяжкості. Інші види злочинів.

Тема 4. Система заходів кримінально-правового впливу.

Поняття та загальна характеристика системи заходів кримінально-правового впливу.

Кримінально-правовий вплив на злочини (злочинність) та кримінально-правовий вплив за відсутності складу злочину. Каральні та некаральні заходи кримінально-

правового впливу. Примус та заохочення як парні способи реалізації кримінально-правового впливу. Заходи кримінально-правового впливу, які застосовують в межах кримінальної відповідальності та поза нею.

Спеціальна конфіскація як самостійний захід кримінально-правового характеру.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Кримінальна відповідальність як основний захід кримінально-правового впливу.

Кримінальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність та кримінально-правові відносини. Суб'єкти та зміст кримінально-правових відносин.

Тема 5. Склад злочину.

Поняття, структура і значення складу злочину. Елементи (об'єкт складу злочину, об'єктивна сторона складу злочину, суб'єкт складу злочину, суб'єктивна сторона складу злочину), основні і факультативні ознаки складу злочину. Кваліфікаційна, розмежувальна й інші функції складу злочину. Види складів злочину. Співвідношення понять злочину і складу злочину.

Поняття та стадії кримінально-правової кваліфікації. Склад злочину – законодавча модель кваліфікації злочинів. Правові основи кваліфікації злочинів.

Тема 6. Об'єкт складу злочину.

Поняття і значення об'єкта злочину. Ознаки і класифікація об'єктів злочину. Механізм спричинення шкоди об'єкту злочину. загальний об'єкт злочину, його значення. Родовий та видовий об'єкти злочину та їхнє значення. Безпосередній об'єкт злочину, його значення. Основний та додатковий об'єкти злочину, їхнє значення.

Поняття предмета злочину та його ознаки. Предмет злочину та відмінність його від об'єкта злочину.

Поняття потерпілого від злочину, його кримінально-правове значення.

Тема 7. Об'єктивна сторона складу злочину.

Поняття і значення об'єктивної сторони злочину. Ознаки об'єктивної сторони злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони злочину.

Діяння (дія чи бездіяльність) як обов'язкова ознака об'єктивної сторони. Форми діяння, активний й пасивний характер поведінки. Суспільно небезпечні наслідки, їхні види та значення.

Причинний зв'язок у кримінальному праві, його види та правила встановлення.

Спосіб, засоби, знаряддя, обстановка, місце та час вчинення злочину як факультативні ознаки об'єктивної сторони.

Тема 8. Суб'єкт складу злочину.

Ознаки, що характеризують суб'єкта злочину як елемент складу злочину (особа фізична, осудна, яка досягла певного віку). Співвідношення понять «суб'єкт злочину» та «особа злочинця». Загальний та спеціальний суб'єкти. Проблема визнання юридичних осіб суб'єктами злочину в науці кримінального права.

Осудність та неосудність у кримінальному праві. Медичний та юридичний критерії неосудності. Значення медичного критерію для визнання особи неосудною. Характеристика інтелектуальної та вольової ознак юридичного критерію неосудності та їхнє співвідношення. Наслідки визнання особи неосудною. Обставини, що

знижують здатність усвідомлювати свої дії або керувати ними: обмежена осудність, сильне душевне хвилювання, сп'яніння тощо. Їхні правові наслідки.

Вік, із досягненням якого може наставати кримінальна відповідальність. Знижений вік кримінальної відповідальності. Особливості визначення віку кримінальної відповідальності за відсутності офіційних даних про вік особи.

Поняття спеціального суб'єкта злочину, його ознаки і види.

Тема 9. Суб'єктивна сторона складу злочину.

Поняття і ознаки суб'єктивної сторони злочину. Вина, її форми і види. Об'єктивне і суб'єктивне ставлення у вину.

Поняття та види умислу. Інтелектуальний і вольовий моменти умислу. Критерії відмежування непрямого умислу від прямого.

Поняття та види необережності. Інтелектуальний і вольовий моменти необережності. Відмежування недбалості від інших форм вини і від невинного заподіяння суспільно небезпечних наслідків («казусу»).

Складена форма вини та її види.

Невинне заподіяння суспільно небезпечних наслідків («казус») та інші обставини, що виключають вину.

Мотив. Мета. Особливі психоемоційні стани.

Поняття та види кримінально-правової помилки. Юридична і фактична помилки. Їхній вплив на вину та кримінальну відповідальність.

Тема 10. Стадії вчинення злочину.

Поняття, види та значення стадій вчинення злочину.

Поняття закінченого злочину. Визначення моменту закінчення злочинів з матеріальним, формальним і усіченим складом. Поняття незакінченого злочину, його види та відмінність від закінченого.

Поняття та ознаки готування до злочину. Відмежування готування до злочину від виявлення наміру («голого умислу»). Кримінально-правове значення виявлення наміру («голого умислу»). Види готування.

Поняття та ознаки замаху на злочин. Види замаху на злочин (закінчений і незакінчений). Непридатний замах: його види та значення. Відмежування замаху на злочин від готування до злочину та закінченого злочину.

Підстави та межі кримінальної відповідальності за незакінчений злочин. Особливості кваліфікації незакінченого злочину.

Поняття та ознаки добровільної відмови при незакінченому злочині. Підстави й умови виключення кримінальної відповідальності через добровільну відмову. Наслідки добровільної відмови від доведення злочину до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

Тема 11. Співучасть у злочині.

Поняття, ознаки та значення співучасті у злочині. Відмінність співучасті від необережного співзаподіяння.

Поняття та види співучасників. Виконавець (співвиконавець) Організатор. Підбурювач. Пособник. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників. Особливості кваліфікації дій співучасників.

Поняття та значення форм співучасті у кримінальному праві. Проста співучасть (співвиконавство). Складна співучасть (співучасть із розподілом ролей). Вчинення

злочину групою осіб без попередньої змови. Вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою. Вчинення злочину організованою групою. Вчинення злочину злочинною організацією. Відмінність групи осіб за попередньою змовою від організованої групи, організованої групи від злочинної організації. Особливості кваліфікації дій співучасників за різних форм співучасті.

Співучасть у злочині зі спеціальним суб'єктом. Провокація злочину. Експес виконавця (співучасника). Безнаслідкова співучасть у злочині. Невдале підбурювання або пособництво.

Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи і злочинної організації. Особливості добровільної відмови співучасників.

Поняття причетності до злочину та її види. Відмежування причетності від співучасті.

Тема 12. Множинність злочинів.

Поняття множинності злочинів, її ознаки. Значення множинності злочинів у кримінальному праві. Види множинності злочинів.

Поняття одиничного злочину, його види. Простий одиничний злочин. Ускладнений одиничний злочин (триваючий, продовжуваний, складений).

Поняття повторності злочинів, її ознаки. Види повторності злочинів. Відмежування повторності від інших видів множинності злочинів. Правові наслідки повторності злочинів.

Поняття сукупності злочинів, її ознаки. Види сукупності злочинів. Відмежування сукупності від інших видів множинності злочинів і складених злочинів. Правові наслідки сукупності злочинів.

Поняття рецидиву злочинів, її ознаки. Види рецидиву злочинів. Відмежування рецидиву від інших видів множинності злочинів. Правові наслідки рецидиву злочинів.

Тема 13. Обставини, що виключають злочинність діяння.

Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння. Соціально-правова природа цих обставин.

Поняття, ознаки та соціальне значення необхідної оборони. Право на необхідну оборону як суб'єктивне право. Умови правомірності необхідної оборони. Спеціальні види необхідної оборони. Перевищення меж необхідної оборони.

Поняття, ознаки та соціальне значення уявної оборони. Умови правомірності уявної оборони. Особливості правових наслідків уявної оборони.

Поняття, ознаки та соціальне значення затримання особи, яка вчинила злочин. Умови правомірності такого затримання. Перевищення меж заподіяння шкоди злочинцю при його затриманні.

Поняття, ознаки та соціальне значення крайньої необхідності. Умови правомірності крайньої необхідності. Відмежування крайньої необхідності від необхідної оборони. Перевищення меж крайньої необхідності.

Поняття та ознаки фізичного або психічного примусу. Переборний та непереборний фізичний примус. Умови правомірності за фізичного або психічного примусу.

Поняття та ознаки виконання наказу або розпорядження. Законний наказ. Умови правомірності виконання наказу або розпорядження. Перевищення меж при виконанні законного наказу.

Поняття та ознаки діяння, пов'язаного з ризиком. Виправданий ризик. Умови правомірності діяння, пов'язаного з ризиком. Перевищення меж при вчиненні діяння, пов'язаного з ризиком.

Поняття та ознаки виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності, організованої групи чи злочинної організації. Умови правомірності виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності, організованої групи чи злочинної організації. Перевищення межі заподіяння шкоди при виконанні спеціального завдання.

Згода «потерпілого». Реалізація політичних прав. Застосування агентом держави вогнепальної зброї, спеціальних засобів чи фізичної сили. Заходи з попередження чи розкриття злочинів.

Тема 14. Покарання та його види.

Поняття покарання, його соціально-правова природа. Теорії покарання. Місце покарання в системі заходів кримінально-правового впливу. Покарання у змісті кримінальної відповідальності. Мета покарання. Система покарань. Еволюція кримінальних покарань та ефективність їх застосування. Диференціація покарання.

Основні і додаткові покарання, а також покарання, які можуть застосовуватися як основні або як додаткові (змішані). Межі (строки і розміри) покарань.

Штраф. Виправні роботи. Конфіскація майна. Інші види покарань майнового характеру.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Арешт. Обмеження волі. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі. Інші види покарань, немайнового характеру.

Проблема смертної кари.

Правові наслідки ухилення від призначеного судом покарання. Заміна покарання більш суворим.

Тема 15. Призначення покарання.

Поняття призначення покарання. Принципи призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Обставини, які пом'якшують покарання, та обставини, які обтяжують покарання.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Особливості призначення покарання за незакінчений злочин. Особливості призначення покарання за злочин, вчинений у співучасті. Особливості призначення покарання за сукупністю злочинів та сукупністю вироків.

Правила складання покарань і зарахування строку попереднього ув'язнення.

Тема 16. Звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття та значення звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності. Передумови, кримінально-правові підстави (загальні та спеціальні) і наслідки звільнення від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Співвідношення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим з укладенням угоди про примирення. Медіація.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування.

Поняття та значення звільнення від покарання та його відбування. Співвідношення звільнення від кримінальної відповідальності й звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення від покарання та його відбування. Передумови, підстави та кримінально-правові наслідки звільнення від покарання та звільнення від відбування покарання. Порядок звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання внаслідок втрати особою суспільної небезпечності. Звільнення від покарання у зв'язку з давністю притягнення до кримінальної відповідальності. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від покарання на підставі акту про помилування.

Звільнення від призначеного покарання у зв'язку з усуненням караності діяння та пом'якшенням покарання. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Звільнення від покарання за хворобою. Звільнення від покарання за законом про амністію.

Тема 18. Судимість.

Поняття та значення судимості в кримінальному праві. Ознаки судимості. Мета судимості. Момент виникнення судимості. Правові наслідки судимості: кримінально-правові та загальноправові.

Погашення судимості. Строки погашення судимості. Обчислення строків погашення судимості. Підстави переривання строків судимості та кримінально-правові наслідки такого переривання. Зняття судимості. Відмінність зняття судимості від погашення судимості.

Тема 19. Примусові заходи медичного характеру.

Примусові заходи медичного характеру. Поняття, ознаки та мета застосування примусових заходів медичного характеру.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру та критерії їх призначення. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку. Госпіталізація до психіатричного закладу: із звичайним наглядом, з посиленням наглядом, із суворим наглядом. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. Зарахування часу застосування примусових заходів медичного характеру до строку покарання.

Примусове лікування. Підстави та умови застосування примусового лікування. Коло осіб, до яких застосовується примусове лікування. Спеціальні лікувальні заклади. Відмінність примусового лікування від примусових заходів медичного характеру.

Тема 20. Спеціальна конфіскація та заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Поняття спеціальної конфіскації. Злочини, за умов вчинення яких застосовується спеціальна конфіскація. Випадки застосування спеціальної конфіскації. Відмежування спеціальної конфіскації від конфіскації майна.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Тема 21. Особливості кримінально-правового впливу на неповнолітніх.

Поняття кримінально-правового впливу на неповнолітніх.

Неповнолітній як об'єкт кримінально-правового впливу. Відмінність кримінально-правового впливу на неповнолітніх від повнолітніх.

Підстави, передумови та наслідки звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.

Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх. Особливості їх призначення.

Підстави, передумови та наслідки звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.

Особливості погашення судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку. Тривалість строків погашення судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку. Особливості зняття судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку

Тема 22. Злочини проти життя та здоров'я особи.

Поняття та види вбивств. Просте умисне вбивство. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Умисне вбивство при пом'якшуючих обставинах. Вбивство через необережність. Погроза вбивством. Доведення до самогубства.

Проблеми криміналізації еутаназії, схилення до самогубства і надання допомоги при самогубстві.

Поняття та види тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. Умисне легке тілесне ушкодження. Побої і мордування. Каткування.

Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Співвідношення необережного тяжкого, середньої тяжкості тілесного ушкодження та вбивства через необережність із злочинами проти безпеки виробництва, проти безпеки руху та експлуатації транспорту та іншими, що передбачають аналогічні наслідки.

Зараження невиліковною чи тяжкою хворобою. Незаконне проведення абортів та інші злочини проти ненародженого (майбутнього) життя. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги. Незаконна лікувальна діяльність. Незаконна трансплантація органів і тканин людини. Проблеми криміналізації клонування та інших генетичних маніпуляцій.

Тема 23. Злочини проти волі, честі та гідності особи.

Система, види і особливості злочинів проти фізичної та психічної волі, честі та гідності особи.

Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Захоплення заручників.

Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини.

Незаконне поміщення в психіатричний заклад.

Експлуатація дитини. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

Проблеми криміналізації образи і наклепу. Неможливість відповідальності за висловлення оціночних суджень. Висловлення суб'єктивної думки в брутальній, принизливій чи непристойній формі та відповідальність за це.

Тема 24. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Система, види і особливості злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Згвалтування. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом.

Примушування до вступу в статевий зв'язок.

Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості.

Розбещення неповнолітніх.

Сексуальна експлуатація як мета торгівлі людьми. Примушування до зайняття проституцією з використанням шантажу чи уразливого стану особи або із застосуванням чи погрозою застосування насильства.

Сексуальне приставання.

Статеві зносини між близькими родичами (інцест).

Подружня зрада (адюльтер).

Тема 25. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Система, види і особливості злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Порушення законодавства про вибори. Порушення законодавства про референдум. Злочини проти інших політичних прав громадян.

Порушення законодавства про працю. Невиплата заробітної плати. Порушення прав на отримання освіти або медичної допомоги. Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів.

Інші злочини проти трудових прав громадян.

Дискримінація (порушення рівноправності).

Порушення таємниці кореспонденції. Порушення недоторканності житла.

Інші злочини проти права на приватність.

Посягання на релігійні святині. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів.

Ухилення від сплати аліментів або коштів на утримання. Невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування. Зловживання опікунськими правами. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння).

Інші злочини проти сім'ї і дітей.

Порушення авторського права і суміжних прав. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію.

Тема 26. Злочини проти основ національної безпеки та злочини проти безпеки держави.

Система, види і особливості злочинів проти основ національної безпеки.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність.

Державна зрада і шпигунство.

Диверсія.

Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України.

Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.

Система, види і особливості злочинів проти безпеки держави.

Розголошення державної таємниці. Втрата документів, що містять державну таємницю. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави.

Незаконне переправлення осіб через державний кордон. Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї. Порушення правил міжнародних польотів.

Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю. Ухилення від призову на строкову військову службу. Ухилення від призову за мобілізацією. Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів.

Ухилення від проходження альтернативної служби.

Незаконне перетинання державного кордону.

Зловживання офіційними повноваженнями уповноважених представників держави у міжнародних відносинах, перевищення таких повноважень, свідоме невиконання службових обов'язків чи недбале ставлення до них, якщо внаслідок цього було вчинене діяння, яке суперечить інтересам держави і спричинило їй велику шкоду.

Тема 27. Злочини проти порядку управління (авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян) та злочини проти журналістів.

Система, види і особливості злочинів проти порядку управління (авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян).

Наруга над державними символами. Незаконне підняття Державного прапора на річковому або морському судні.

Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд. Опір представникові влади.

Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів.

Проблема криміналізації інших діянь проти достовірності юридичних фактів і відносин (посягань на громадську довіру).

Інші злочини проти порядку управління (проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян).

Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання

інформації. Підкуп працівника державного підприємства, установи чи організації. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи.

Злочини проти журналістів.

Тема 28. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби.

Система, види і особливості злочинів проти встановленого порядку несення військової служби. Суб'єкт військового злочину.

Непокора. Невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями.

Самовільне залишення військової частини або місця служби. Дезертирство. Ухилення від військової служби.

Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання. Порушення правил несення прикордонної служби. Порушення правил несення бойового чергування. Порушення статутних правил внутрішньої служби.

Втрата військового майна.

Тема 29. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Система, види і особливості злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Пропаганда війни. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни. Порушення законів та звичаїв війни. Найманство.

Застосування зброї масового знищення. Екоцид. Геноцид.

Піратство. Незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Проблема криміналізації окремих діянь, що посягають на відносини з іноземними державами та міжнародними організаціями.

Образа іноземної держави або міжнародної організації. Вторгнення на територію, у будівлі і приміщення, які користуються дипломатичною недоторканністю. Наруга над офіційними символами іноземних держав і міжнародних організацій. Заклик до вчинення злочину проти іноземної держави чи міжнародної організації. Розвідувальна діяльність проти іноземної держави.

Тема 30. Злочини проти довкілля.

Система, види і особливості злочинів проти довкілля.

Окремі злочини проти екологічної безпеки та їх відмежування від диверсії, екоциду та інших суміжних злочинів. Порушення правил екологічної безпеки.

Злочини проти порядку використання землі, її надр, води й атмосферного повітря.

Забруднення або псування земель. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель. Порушення правил охорони або використання надр. Забруднення атмосферного повітря. Порушення правил охорони вод. Забруднення моря. Порушення законодавства про континентальний шельф України.

Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Незаконне полювання. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.

Порушення ветеринарних правил.

Тема 31. Злочини проти громадського порядку та моральності.

Система, види і особливості злочинів проти громадського порядку.

Масові заворушення. Хуліганство.

Наруга над місцем поховання або тілом померлого.

Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини.

Жорстоке поводження з тваринами.

Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, порнографічних предметів.

Створення або утримання місць розпусти і звідництва. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією. Проблеми криміналізації зайняття проституцією.

Тема 32. Злочини проти здоров'я населення.

Система, види і особливості злочинів проти здоров'я населення.

Незаконні виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів.

Викрадення наркотичних засобів або обладнання, призначеного для їх виготовлення. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів.

Незаконне введення в організм наркотичних засобів. Схиляння до вживання наркотичних засобів. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів.

Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів. Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів. Порушення правил боротьби з епідеміями. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції.

Тема 33. Злочини проти власності.

Система, види і особливості злочинів проти власності.

Предмети злочинів проти власності.

Відмежування злочинів проти власності від: викрадення виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, виборчого протоколу, протоколу комісії з референдуму або скриньки з бюлетенями; викрадення, привласнення, вимагання тощо вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів; викрадення, привласнення, вимагання тощо наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або обладнання, призначеного для їх виготовлення; викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток.

Крадіжка. «Кишенькова крадіжка». Дрібна крадіжка.

Грабіж. Розбій. Вимагання.

Шахрайство. «Страхове» шахрайство. Проблеми криміналізації організації та активного сприяння «ігор за ланцюжком» і будівництва фінансових пірамід.

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Незаконне привласнення знайденого або чужого майна, що випадково опинилося в особи.

Знищення або пошкодження майна. Погроза знищення майна. Порушення обов'язків щодо охорони майна. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.

«Відмивання» (легалізація) коштів та інші дії з майном, одержаним незаконним шляхом. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного шляхом вчинення злочину.

Тема 34. Злочини у сфері господарської та пов'язаної з нею діяльності.

Система, види і особливості злочинів у сфері господарської та пов'язаної з нею діяльності.

Злочини проти порядку зайняття господарською діяльністю. Фіктивне підприємництво. Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців.

Злочини проти добросовісної конкуренції. Незаконні збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю.

Злочини проти прав і законних інтересів кредиторів. Доведення до банкрутства. Доведення банку до неплатоспроможності.

Злочини проти порядку приватизації. Незаконна приватизація державного, комунального майна.

Злочини проти прав споживачів. Умисне введення в обіг на ринку України небезпечної продукції.

Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням.

Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Контрабанда.

Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків.

Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного збору чи голографічних захисних елементів.

Тема 35. Злочини у сфері використання комп'ютерів, комп'ютерних систем і мереж та мереж електрозв'язку.

Система, види і особливості злочинів у сфері використання комп'ютерів, комп'ютерних систем і мереж та мереж електрозв'язку.

Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж

електрозв'язку. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.

Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку. Інші злочини, вчинювані із застосуванням комп'ютерів.

Тема 36. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Корупційні злочини та злочини, що сприяють корупції.

Система, види і особливості злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Поняття і види службових осіб.

Зловживання владою або службовим становищем (повноваженнями). Спеціальні склади службового зловживання. Перевищення влади або службових повноважень. Службове підроблення. Службова недбалість та її відмінність від умисної службової бездіяльності.

Корупційні злочини та злочини, що сприяють корупції. Декларування недостовірної інформації. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Підкуп.

Незаконне збагачення. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Посередництво в наданні – одержанні неправомірної вигоди. Зловживання впливом.

Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань.

Провокація підкупу.

Тема 37. Злочини проти правосуддя.

Система, види і особливості злочинів проти правосуддя.

Завідомо незаконні затримання, привід, арешт або тримання під вартою. Притягнення завідомо невинуватого до кримінальної відповідальності. Примушування давати показання. Порушення права на захист. Постановлення завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист. Невиконання слідчим вказівок прокурора.

Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості.

Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину. Завідомо неправдиве показання. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків.

Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Невиконання судового рішення. Приховування злочину. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описано чи підлягає конфіскації.

Тема 38. Злочини проти загальної громадської безпеки.

Система, види і особливості злочинів проти громадської безпеки.

Створення злочинної організації. Сприяння учасникам злочинних об'єднань. Банда і бандитизм. Напад на небезпечні об'єкти. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

Тероризм та його відмінність від екстремізму та інших суміжних феноменів. Терористичний акт. Втягнення у вчинення терористичного акту. Фінансування тероризму та інші злочини, пов'язані з тероризмом.

Викрадення зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів. Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію. Погроза вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали. Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами.

Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. Порушення вимог режиму радіаційної безпеки. Порушення вимог пожежної безпеки. Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.

Тема 39. Злочини проти безпеки виробництва.

Система, види і особливості злочинів проти безпеки виробництва.

Порушення вимог законодавства про охорону праці. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою

Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд.

Тема 40. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Система, види і особливості злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів. Захоплення транспортного підприємства або блокування транспортних комунікацій. Порушення чинних на транспорті правил.

Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. Порушення правил повітряних польотів. Порушення правил використання повітряного простору. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсато-проводів та нафтопродуктопроводів. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна. Відмежування злочинів проти безпеки руху або експлуатації водного транспорту від піратства та інших «злочинів на морі».

Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху.

Незаконне заволодіння транспортним засобом.

IV. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, завдання і система кримінального процесу.

Поняття та завдання кримінального процесу. Кримінальні процесуальні відносини, поняття та структура. Історичні форми (типи) кримінального процесу.

Поняття та значення кримінального процесуального права, його предмет та метод. Кримінальне процесуальне право як галузь права. Взаємозв'язок кримінального процесуального права з іншими галузями права та суміжними галузями знань.

Кримінальний процес як навчальна дисципліна. Поняття науки кримінального процесу. Предмет та система науки кримінального процесу. Система методів.

Поняття стадій кримінального процесу. Ознаки стадій кримінального процесу. Система стадій кримінального процесу, їх характеристика, завдання та особливості. Кримінальна процесуальна форма. Кримінальні процесуальні функції, їх види та значення. Кримінальні процесуальні гарантії, їх характеристика.

Кримінальна процесуальна форма, відносини та гарантії. Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин. Поняття кримінально-процесуальної форми. Особливості кримінально-процесуальної форми. гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика.

Тема 2. Кримінальне процесуальне законодавство.

Поняття кримінального процесуального права як галузі права. Система галузі кримінального процесуального права.

Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система. Джерела кримінального процесуального права. Кримінальний процесуальний кодекс України, його структура і зміст. Джерела кримінального процесуального права. Дія кримінального процесуального законодавства у просторі. Поняття території, на яку поширюється дія кримінального процесуального законодавства України. Дія кримінального процесуального законодавства в часі. Особливості застосування кримінального процесуального законодавства щодо окремої категорії осіб. Випадки, коли кримінальне процесуальне законодавство України діє за межами території України.

Поняття кримінальних процесуальних норм. Структура кримінальних процесуальних норм. Особливості санкцій кримінальних процесуальних норм; класифікація норм кримінального процесуального права. Тлумачення норм кримінального процесуального права.

Значення рішень Конституційного Суду України, роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, відомчих нормативних актів МВС і Генеральної прокуратури України для кримінального судочинства. Практика Європейського суду з прав людини як джерело кримінального процесуального права.

Тема 3. Засади кримінального провадження.

Поняття та значення засад кримінального провадження. Класифікація засад кримінального провадження. Система засад кримінального провадження. Верховенство права. Законність. Рівність перед законом і судом. Повага до людської гідності. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Недоторканність житла чи іншого володіння особи. Таємниця спілкування. Невтручання у приватне життя. Недоторканність права власності. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Свобода від самовикриття та право

не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення. Забезпечення права на захист. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Безпосередність дослідження показань, речей і документів. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Публічність. Диспозитивність. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Розумні строки. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Тема 4. Учасники кримінального провадження.

Поняття та класифікація учасників кримінального провадження.

Суд. Здійснення правосуддя судом. Склад суду. Слідчий суддя, його повноваження у кримінальному провадженні.

Сторона обвинувачення. Прокурор, його повноваження у кримінальному провадженні. Призначення та заміна прокурора. Органи досудового розслідування. Керівник органу досудового розслідування. Слідчий органу досудового розслідування. Оперативні підрозділи.

Сторона захисту. Підозрюваний, обвинувачений. Виправданий, засуджений. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого. Захисник. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника. Залучення захисника. Обов'язкова участь захисника. Відмова від захисника або його заміна.

Потерпілий і його представник. Потерпілий, його права та обов'язки. Представник потерпілого. Законний представник потерпілого.

Інші учасники кримінального провадження. Заявник. Цивільний позивач та цивільний відповідач, їх представники. Законний представник цивільного позивача. Свідок, його права, обов'язки та відповідальність. Перекладач, його права та обов'язки. Експерт, його права, обов'язки та відповідальність. Спеціаліст, його права, обов'язки та відповідальність. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник.

Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні. Відводи, самовідводи і порядок їх вирішення.

Тема 5. Докази і доказування.

Поняття доказів. Класифікація доказів. Властивості доказів: належність, допустимість, достовірність, достатність. Недопустимість доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого. Визнання доказів недопустимими. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів.

Поняття і значення кримінального процесуального доказування. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженню. Суб'єкти та обов'язок доказування. Процес доказування. Збирання доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Елементи кримінально-процесуального доказування. Способи збирання доказів та їх процесуальних джерел. Перевірка і оцінка доказів та їх джерел.

Процесуальні джерела доказів та їх види.

Показання. З'ясування достовірності показань свідка. Показання з чужих слів.

Речові докази. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію. Документи.

Поняття процесуальних документів, їх види. Зміст, форма та значення процесуальних документів у кримінальному процесі.

Висновок експерта. Зміст висновку експерта.

Класифікація доказів. Первісні і похідні докази. Обвинувальні і виправдувальні докази. Прямі і непрямі докази. особисті і речові докази.

Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні. Обов'язок та тягар доказування у кримінальному процесі. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.

Тема 6. Відшкодування шкоди у кримінальному провадженні.

Відшкодування (компенсація) шкоди: поняття, учасники, види. Добровільне відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Примусове відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні. Форма і зміст позовної заяви. Пред'явлення, розгляд та вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.

Тема 7. Процесуальні строки і витрати.

Процесуальні строки і їх правова природа. Поняття, значення і правила обчислення процесуальних строків. Обов'язковість додержання процесуальних строків. Порухення процесуальних строків і їх наслідки. Критерії визначення розумних строків. особливості обчислення строків що визначаються годинами, днями, місяцями. Поняття процесуальних строків. Класифікація строків у кримінальному провадженні. Встановлення процесуальних строків прокурором, слідчим суддею, судом. Обчислення процесуальних строків. Додержання процесуальних строків. Поновлення процесуального строку.

Процесуальні витрати, їх поняття, види і значення. Визначення розміру та розподіл процесуальних витрат. Зменшення розміру процесуальних витрат. Звільнення від оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат. Витрати, що покладаються на державу.

Види процесуальних витрат. Витрати на правову допомогу. Витрати, пов'язані із прибуттям до місця досудового розслідування або судового провадження. Витрати, пов'язані із залученням потерпілих, свідків, спеціалістів, перекладачів та експертів. Витрати, пов'язані із зберіганням і пересиланням речей і документів. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат. Розподіл процесуальних витрат. Визначення розміру процесуальних витрат. Рішення щодо процесуальних витрат.

Тема 8. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Поняття та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні. Повістка про виклик. Поважні причини неприбуття особи на виклик. Наслідки неприбуття на виклик. Привід та порядок його здійснення.

Накладення грошового стягнення. Загальні положення накладення грошового стягнення. Клопотання про накладення грошового стягнення. Розгляд питання про накладення грошового стягнення на особу.

Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Вирішення питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.

Відсторонення від посади. Загальні положення відсторонення від посади. Клопотання про відсторонення від посади. Вирішення питання про відсторонення від посади.

Тимчасовий доступ до речей і документів. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і

документів. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.

Тимчасове вилучення майна. Підстави та порядок тимчасового вилучення майна. Припинення тимчасового вилучення майна.

Арешт майна. Підстави арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд. Скасування арешту майна. Виконання ухвали про арешт майна.

Запобіжні заходи: поняття та види. Мета і підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Домашній арешт. Застава. Тримання під вартою.

Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу. Строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання. Подання клопотання про застосування запобіжного заходу після затримання особи без ухвали про дозвіл на затримання. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Застосування запобіжного заходу. Застосування електронних засобів контролю. Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою. Значення висновків, що містяться в ухвалі про застосування запобіжних заходів. Порядок продовження строку тримання під вартою. Клопотання слідчого, прокурора про зміну запобіжного заходу. Клопотання підозрюваного, обвинуваченого про зміну запобіжного заходу. Порядок звільнення особи з-під варти. Заборона затримання без дозволу слідчого судді, суду. Виконання ухвали щодо обрання запобіжного заходу. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини.

Тема 9. Загальні положення досудового розслідування.

Поняття та значення досудового розслідування. Початок досудового розслідування. Порядок внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР). Форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство. Особливості досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків. Підслідність. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Строки дізнання. Строки досудового слідства.

Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Строки і порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова у відкритті провадження. Правові наслідки

подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.

Тема 10. Слідчі (розшукові) дії.

Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

Допит. Допит свідка, потерпілого під час досудового в судовому засіданні. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Проведення допиту у режимі відео конференції під час досудового розслідування.

Пред'явлення для впізнання та його види. Пред'явлення особи для впізнання. Пред'явлення речей для впізнання. Пред'явлення трупа для впізнання. Протокол пред'явлення для впізнання. Проведення впізнання у режимі відео конференції під час досудового розслідування.

Обшук та його види. Підстави та процесуальний порядок проведення обшуку.

Огляд, його види та процесуальний порядок проведення. Особливості проведення огляду трупа. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією.

Слідчий експеримент. Мета та порядок проведення слідчого експерименту. Особливості проведення слідчого експерименту в житлі чи іншому володінні особи.

Освідування особи. Мета та порядок проведення. Особливості порядку застосування технічних засобів фіксування при проведенні освідування.

Підстави проведення експертизи. Порядок залучення експерта. Розгляд слідчим суддею клопотання про залучення експерта. Отримання зразків для експертизи.

Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні, в інших цілях або передавання інформації. Втручання у приватне спілкування. Суб'єкти прийняття рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні. Втручання у приватне спілкування. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. установа місцезнаходження радіоелектронного засобу. Спостереження за особою, річчю або місцем. Моніторинг банківських рахунків. Аудіо-, відеоконтроль місця. Контроль за вчиненням злочину. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

Тема 11. Повідомлення про підозру.

Повідомлення про підозру: суть та значення. Випадки повідомлення про підозру. Складання повідомлення про підозру. Зміст письмового повідомлення про підозру. Вручення письмового повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру. Особливості повідомлення про підозру окремих категорій осіб.

Тема 12. Зупинення і закінчення досудового розслідування.

Поняття, підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування.

Форми закінчення досудового розслідування. Загальні положення закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи.

Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності.

Клопотання прокурора про звільнення від кримінальної відповідальності.

Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Відкриття матеріалів кримінального провадження іншій стороні. Обвинувальний акт, його зміст. Додатки до обвинувального акту. Клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, його зміст. Надання копії обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування.

Тема 13. Підсудність та підготовче судове провадження.

Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого.

Поняття, сутність і значення підготовчого провадження. Процесуальний порядок підготовчого провадження. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними.

Питання, які з'ясовуються суддею при підготовчому судовому провадженні. Рішення, які приймаються за результатами підготовчого судового провадження. Закриття кримінального провадження на стадії підготовчого провадження. Підстави і процесуальний порядок повернення обвинувального акту, клопотань про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру прокурору або за підсудністю. Призначення судового розгляду. Дії судді, пов'язані з підготовкою до судового розгляду. Процесуальний порядок ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

Тема 14. Судовий розгляд.

Сутність і значення стадії судового розгляду.

Загальні положення судового розгляду. Незмінність складу суду. Учасники судового розгляду та наслідки їх неприбуття. Зупинення судового провадження. Заходи до порушників порядку судового засідання. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження. Проведення процесуальних дій у режимі відео конференції.

Межі судового розгляду.

Процедура судового розгляду. Відкриття судового засідання. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу. Повідомлення про права і обов'язки. Заборона присутності свідків у залі судового засідання. Початок судового розгляду. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження. Порядок дослідження доказів в судовому засіданні. Допит обвинуваченого, свідка, потерпілого. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого. Пред'явлення для впізнання. Допит експерта в суді. Дослідження речових доказів, документів, звуко- і відеозаписів. Консультації та роз'яснення спеціаліста. Огляд на місці. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Судові дебати. Промови і репліки сторін. Останнє слово обвинуваченого. Вихід суду для ухвалення судового рішення.

Поняття судових рішень. Значення судових рішень у кримінальному провадженні.

Суть законності судового рішення. Обґрунтованість судового рішення. Вмотивованість судового рішення. Наслідки порушення вимог щодо законності, обґрунтованості і вмотивованості судових рішень.

Тема 15. Провадження з перегляду судових рішень в апеляційній та касаційній інстанціях.

Види перегляду судових рішень у кримінальному процесі.

Сутність і завдання провадження в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Вимоги до апеляційної скарги. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження. Підготовка до апеляційного розгляду. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд.

Сутність і завдання провадження в суді касаційної інстанції. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження.

Тема 16. Провадження у Верховному Суді України та провадження за нововиявленими обставинами

Провадження у Верховному Суді України: поняття і завдання. Завдання і значення перегляду судових рішень Верховним Судом України.

Право на звернення про перегляд судових рішень Верховним Судом України. Строк подання заяви про перегляд судового рішення. Порядок розгляду справи Верховним Судом України. Повноваження Верховного Суду України за результатами перегляду. Види судових рішень Верховного Суду України та їх обов'язковість.

Сутність і значення провадження за нововиявленими обставинами. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими обставинами. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими обставинами.

Тема 17. Виконання судових рішень.

Поняття, завдання та значення виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Звернення судового рішення до виконання. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків. Питання, які вирішуються судом після виконання вироків. Питання, які вирішуються судом після виконання вироків. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку.

Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Обов'язковість рішень суду.

Порядок та строки звернення судового рішення до виконання. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань. Підстави і процедура відстрочки виконання вироку.

Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання. Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Застосування до засуджених примусового лікування та його припинення.

Тема 18. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві. Обсяг міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального

провадження. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Запит про міжнародну правову допомогу. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу. Наслідки виконання запиту в іноземній державі Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги. Створення і діяльність спільних слідчих груп.

Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав. Виконання вироку суду іноземної держави. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ.

Тема 19. Особливі порядки кримінального провадження.

Види особливих проваджень у кримінальному процесі.

Кримінальне провадження на підставі угод. Угоди в кримінальному провадженні. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру.

Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. від 28 червня 1996 року (офіційний текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/en/content/constitution.html>.

2. Актуальні питання кримінального процесу України: навч. посіб. / Є.М. Блажівський, І.М. Козьяков, О.М. Толочко, С.С. Мірошніченко, Г.П. Власова та

ін.; за заг. ред. Є.М. Блажівського. – К.: Національна академія прокуратури України; Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

3. Антонюк Н.О. Кримінально-правова охорона власності : навч. посіб. / Н.О. Антонюк. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 513 с.

4. Басиста І.В. Прийняття і виконання рішень слідчого на стадії досудового розслідування: монографія. – Івано-Франківськ: «Тіповіт», 2011. – 500 с.

5. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності : монографія / Ю.В. Баулін. – К. : Атіка, 2004. – 296 с.

6. Берзін П.С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення : монографія / П.С. Берзін. – К. : Дакор, 2009. – 736 с.

7. Болдарь Г.Є. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти власності: проблеми теорії та практики : наук.-практ. посіб. / Г.Є. Болдарь, Д.В. Каменський. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. – 184 с.

8. Борисов В.І. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної небезпеки : монографія / В.І. Борисов, О.О. Пашенко. – Х. : Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. – 224 с.

9. Брич Л.П. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством України / Л.П. Брич. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. – 84 с.

10. Брыч Л.П. Преступления против здоровья и против безопасности жизни и здоровья по законодательству Украины / Л.П. Брыч. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. – 116 с.

11. Бурдін В.М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні / В.М. Бурдін. – К. : Атіка, 2004. – 240 с.

12. Бурдін В.М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження) : монографія / В.М. Бурдін. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 780 с.

13. Бурдін В.М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження) : монографія / В.М. Бурдін. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 304 с.

14. Вознюк А.А. Кримінальне право України. Загальна частина : конспект лекцій / А.А. Вознюк. – К. : Освіта України, 2016. – 235 с.

15. Гнетнев М.К. Кримінальна відповідальність за сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності : монографія / М.К. Гнетнев. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2009. – 310 с.

16. Гончаренко В.Г. Доказування в кримінальному провадженні: науково-практичний посібник / В.Г. Гончаренко; Академія адвокатури України. – К.: Прецедент, 2014. – 42 с.

17. Готін О.М. Злочини проти виборчих, трудових та особистих прав свобод людини і громадянина : навч. посіб. / О.М. Готін. – 2-е вид. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2006 – 192 с.

18. Грошевий Ю.М. Докази і доказування в кримінальному процесі [Текст]: наук.-практ. посіб. / Ю.М. Грошевий, С.М. Стахівський. – 2-ге вид., стер. – К.: КНТ, 2007. – 270 с.

19. Грошевий Ю.М. Правові властивості вироку – акту правосуддя / Ю.М. Грошевий // Вибр. праці / упоряд.: О.В. Капліна, В.І. Маринів. – Х.: Право, 2011.

– 656 с.

20. Давиденко С.В. Потерпілий як суб'єкт кримінально-процесуального доказування: монографія / С.В. Давиденко. – Х.: Фінн, 2008. – 296 с.

21. Данилевська Ю.О. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення: проблеми кримінально-правової кваліфікації: практичний посібник / Ю.О. Данилевська, Д.В. Каменський. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 288 с.

22. Данилевський А.О. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: наук.-практ. посіб / А.О. Данилевський, Г.Є. Болдарь. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. – 152 с.

23. Данилевський А.О. Кримінальна відповідальність за матеріальне, організаційне чи інше сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації: монографія / А.О. Данилевський. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2009. – 232 с.

24. Дроздов О.М. Джерела кримінально-процесуального права України: монографія. – Х.: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2008. – 208 с.

25. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: монографія / О.О. Дудоров. – К.: Юридична практика, 2003. – 924 с.

26. Дудоров О.О. Кримінальна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: монографія / О.О. Дудоров, Р.О. Мовчан. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 400 с.

27. Дудоров О.О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: наук.-практ. посібник / О.О. Дудоров. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. – 352 с.

28. Дудоров О.О. Ухилення від сплати податків: кримінально-правові аспекти: Монографія / О.О. Дудоров. – К.: Істина, 2006. – 648 с.

29. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навчальний посібник / за ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваїте, 2014. – 944 с.

30. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. (з подальшими змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>

31. Закон України «Про застосування амністії в Україні» від 1 жовтня 1996 року (з подальшими змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/392/96-вр>.

32. Запотоцький А.П. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві: монографія / А.П. Запотоцький, Д.О. Савицький. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 220 с.

33. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з кримінальних справ (1973 – 2012 роки) станом на 20 вересня 2012 року / упорядн.: Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, В.І. Тютюгін. – Х.: Одісей, 2012. – 456 с.

34. Зеленський С.М., Назаренко С.П., Письменний Д.П. Провадження у справах дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності: навчальний посібник. – К.: КНТ, 2012. – 160 с.

35. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : монографія / за заг. ред. Тютюгіна В.І. – Х. : «Фінн», 2008. – 336 с.

36. Злочини проти довілля: кримінально-правова характеристика : практ. пос. / О.О. Дудоров, Д.В. Каменський, В.М. Комарницький, М.В. Комарницький, Р.О. Мовчан / за ред. О.О. Дудорова ; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. – 616 с.

37. Злочини проти правосуддя : навч. посіб. / В.І. Тютюгін, В.І. Борисов, Ю.В. Гродецький та ін. ; за заг. ред. В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – Х. : Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2011. – 160 с.

38. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування МВС України: Наказ МВС України від 9.08.2012 № 686. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/z1770-12>

39. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1377. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>

40. Калмиков Д.О. Кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей : монографія / Д.О. Калмиков. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 560 с.

41. Капліна О.В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: монографія. – Х.: Право, 2008. – 296 с.

42. Каркач П.М. Державне обвинувачення в суді за новим кримінальним процесуальним законодавством України: навч. посіб. / П.М. Каркач. – Х.: Право, 2013. – 184 с.

43. Карчевський М.В. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки України : монографія / М.В. Карчевський. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 528 с.

44. Карчевський М.В. Злочини у сфері використання комп'ютерної техніки : навч. посіб. / М.В. Карчевський. – К. : Атіка, 2010. – 168 с.

45. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: навч. посіб. / В.В. Коваленко, О.М. Джужа та ін. – К. : Атіка, 2011. – 648 с.

46. Кваша О.О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : монографія / О.О. Кваша. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. – 749 с.

47. Киричко В.М., Перепелиця О.І. Злочини у сфері господарської діяльності за Кримінальним кодексом України та в судовій практиці: науково-практичний коментар / за заг. ред. В.Я. Тація. – Х. : Право, 2010. – 784 с.

48. Книженко О.О. Санкції у кримінальному праві : монографія / О.О. Книженко. – Х. : НикаНова, 2011. – 336 с.

49. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : монографія / О.Ф. Бантишев, О.В. Шамара. – 3-тє вид., переробл. та допов. – Луганськ ; Київ : Віртуальна реальність, 2014. – 197 с.

50. Кримінальне право (Особлива частина) : підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. – [2-ге вид.] – К. : «ВД Дакор», 2013. – 786 с.

51. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред.

М.І. Мельника, В.А. Клименка. – 5-те вид., перероб. та допов. – К. : Атіка, 2009. – 408 с.

52. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К. : Атіка, 2009. – 744 с.

53. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528 с.

54. Кримінальне право України: курс тестових завдань : навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Коваленка. – К. : КНТ, 2012. – 368 с.

55. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 680 с.

56. Кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. А.С. Беніцького, В.С. Гуславського, О.О. Дудорова, Б.Г. Розовського. – К. : Істина, 2011. – 1112 с.

57. Кримінальний кодекс України 2001 року (офіційний текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

58. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. – Т. 1 : Загальна частина / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х. : Право, 2013. – 376 с.

59. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. – Т. 2 : Особлива частина / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х. : Право, 2013. – 1040 с.

60. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 2.01. 2016. – К.: Паливода А.В., 2016. – 212 с.

61. Кримінальний процес : навч. посіб. з підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. – Харків : Право, 2017. – 286 с.

62. Кримінальний процес України в питаннях і відповідях: навч. посіб./ Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло; НАВС. – 3-тє вид. доповн. і переробл. – К.: Вид. дім "Скіф", 2013. – 250 с.

63. Кримінальний процес України: навч. посіб. / [Ортинський В. Л. та ін.]; за ред. В. С. Канціра; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 353 с.

64. Кримінальний процес України; загальна частина: підручник / О.О. Волобуєва, Л.М. Лобойко, Т.О. Лоскутов та ін. – К.: ВД «Дакор», 2015. – 172 с.

65. Кримінальний процес. Загальна частина (альбом схем) навч. посіб. / Л.Д. Удалова, Рожнова В.В., Письменний Д.П. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 144 с.

66. Кримінальний процес. Особлива частина (альбом схем) навч. посіб. / Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, О.Є. Омельченко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 224 с.

67. Кримінальний процес: навч. посіб. для підготовки до комплекс. держ. іспиту / О.В. Капліна, М.О. Карпенко, В.І. Маринів та ін. – Х.: Право, 2015. – 184 с.

68. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1 / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін.: за заг.

ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

69.Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 2 / Є.М. Блажівський, Ю.М. Грошевий, Ю.М. Дьомін та ін.: за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 664 с.

70.Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / В.М. Тертишник. – К.: Алерта, 2014. – 768 с.

71.Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. – Х.: Одіссей, 2013. – 1104 с.

72.Кримінальний процесуальний кодекс України: станом на 5.01.2016 : відповідає офіц. тексту. – Х.: Право, 2016. – 364 с.

73.Кузнецов В.В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі : монографія / В.В. Кузнецов. – К. : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2012. – 908 с.

74. Кузнецов В.В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В.В. Кузнецов, А.В. Савченко (5-те вид., перероб.) / за заг. ред. В.І. Шакуна. – К. : Алерта, 2013. – 320 с.

75.Куцевич М.П. Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспекти : монографія / М.П. Куцевич. – К. : Юридична думка, 2009. – 332 с.

76.Лапкін А.В. Роль прокурора в забезпеченні прав і законних інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві України: монографія / А.В. Лапкін. – Х.: Право, 2012. – 263 с.

77.Лизогуб Я.Г., Яценко С.С. Протидія торгівлі людьми: аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства : навч. посіб. / наук. ред. С.С. Яценко. – К. : Атіка, 2005. – 240 с.

78. Лихова С.Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України) / С.Я. Лихова. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2006. – 573 с.

79.Літвінова І.Ф. Забезпечення недоторканності житла чи іншого володіння особи в кримінальному процесі: монографія / І.Ф. Літвінова. – К.: О.С. Ліпкан, 2012. – 230 с.

80. Лобойко Л.М. Кримінальний процес: підручник. – К.: Істина, 2014. – 432 с.

81. Лоскутов Т.О. Кримінальне переслідування здійснюване слідчим: монографія. – Дніпропетровськ: «Ліра ЛТД», 2011. – 164 с.

82.Мазур М.В. Кримінальна відповідальність за порушення виборчих і референдумних прав громадян : монографія / М.В. Мазур. – Луганськ : Елтон-2, 2012. – 218 с.

83.Марчак В.Я. Кримінальне провадження на підставі угод: правові та психологічні особливості : навч. посіб. / В. Я. Марчак, О. В. Стратій ; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Технодрук, 2016. – 211 с.

84.Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту : монографія / В.А. Мисливий. – Дніпропетровськ : Юрид. акад. МВС, 2004. – 380 с.

85.Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12. 1966 // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С. 36-62.

86. Молдован А.В., Мельник С.М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
87. Музыка А.А. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія / А.А. Музыка, Є.В. Лащук. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 192 с.
88. Музыка А.А. Причинная связь: уголовно-правовой очерк / А.А. Музыка, С.Р. Багиров. – Хмельницький: Изд-во Хмельницького университета управления и права, 2009. – 112 с.
89. Навроцька В.В. Засада диспозитивності та її реалізація в кримінальному процесі: монографія / В.В. Навроцька; Львів. ДУВ. – Львів, 2010. – 439 с.
90. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник / В.О. Навроцький. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.
91. Назаров В.В. Конституційні права людини та їх обмеження у кримінальному процесі України: монографія / В.В. Назаров. – Х.: Золота миля, 2009. – 400 с.
92. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М.І. Хавронюка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: ВД «Дакор», 2017. – 522 с.
93. Науково-практичний коментар до Кримінального Кодексу України: у 2 т. – Т. 1 / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. – 964 с.
94. Науково-практичний коментар до Кримінального Кодексу України: у 2 т. – Т. 2 / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. – 624 с.
95. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року / За ред. О.А. Банчука, Р.О. Куйбіди, М.І. Хавронюка. – Х.: Фактор, 2013. – 1072 с.
96. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 1064 с.
97. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 9-тє вид., переробл. та доповн. – К.: Юридична думка, 2012. – 1316 с.
98. Нетеса Н.В. Кримінальна відповідальність за порушення правил охорони або використання надр: монографія / Н.В. Нетеса; НАПН України, НДІ вивч. пробл. злочинності ім. В.В. Сташиса. – Х.: Право, 2013. – 302 с.
99. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / від. ред. В.С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.
100. Панов М.І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (Військові злочини) / М.І. Панов, В.І. Касинюк, С.О. Харитонов. – Х.: Харків юридичний, 2006. – 172 с.
101. Письменський Є.О. Інститут судимості в кримінальному праві України: монографія; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка / Є.О. Письменський – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2008. – 216 с.
102. Письменський Є.О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України: монографія / Письменський Є.О.; наук. ред. д-р юрид. наук, проф. О.О. Дудоров; МВС України,

Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. – 728 с.

103. Пономаренко Ю.А. Види наказаний по уголовному праву України : монографія / Ю.А. Пономаренко. – Х. : «ФИНН», 2009. – 344 с.

104. Пономаренко Ю.А. Чинність і дія кримінального закону в часі : монографія / Ю.А. Пономаренко. – К. : Атіка, 2005. – 288 с.

105. Порядок взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини: Наказ МВС, ГПУ, МОЗ України від 28.11.2012 № 1095/955/119. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2106-12>.

106. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.11. 2012 № 1104. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/КР121104.html

107. Практика судів України з кримінальних справ (2012 – 2013 рр.) / уклад. В.І. Тютюгін ; / за ред. В.Я. Тація. – Х. : Право, 2014. – 704 с.

108. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 // Урядовий кур'єр. – 05.09.2012. – № 159.

109. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577.

110. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: 14.04.2016 № 296. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

111. Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: Наказ ГПУ від 06.04.2016 № 139. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16>.

112. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 № 1363. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>.

113. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.

114. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

115. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст.303.

116. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06. 1993 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358.

117. Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ МВС України, СБУ, ГПУ, МФУ, МЮУ, ДПСУ від 16.11. 2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.

118. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 360.

119. Про прокуратуру: Закон України від 14.10. 2014 // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

120. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03. 1992 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.

121. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст.232.

122. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07. 2010 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №41-45. – Ст.529.

123. Пугач С. Взаємозв'язок конституційних гарантій рівності громадян з іншими гарантіями кримінального судочинства / С. Пугач // Підприємництво, господарство і право . – 11/2011 . – №11 . – С. 134-137.

124. Савицький Д.О. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві: монографія / Д.О. Савицький, А.П. Запотоцький. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 220 с.

125. Савицький Д.О., Костовська О.М. Доказування у справах про злочини приватного обвинувачення: монографія. – Л.: Галицька видавнича спілка, 2012. – 199 с.

126. Сізнцова Ю.Ю. Докази у кримінальному процесі: теоретичний аспект та практичне значення в процесі правозастосування: навч. посібник. – К.: Дакор, 2010. – 128 с.

127. Смоков С.М. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві України / С.М. Смоков, К.Г. Горелкіна. – Одеса: Астропринт, 2012. – 148 с.

128. Статіва І.І. Початковий етап досудового провадження в сучасному кримінальному процесі: український і західний контексти: монографія: Дніпропетровськ. – Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 248 с.

129. Стрижевська А.А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України : монографія / А.А. Стрижевська. – Одеса : Фенікс, 2011. – 248 с.

130. Судово-практичний коментар до Кримінального кодексу України : упор. та автор передмови М.І. Хавронюк. – К. : Юрисконсульт, 2006. – 550 с.

131. Теоретичні основи забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовчої діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні : монографія / за заг. ред. В.І. Борисова, В.С. Зеленецького. – Х. : Право, 2011. – 344 с.

132. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 440 с.

133. Удалова Л.Д. Суд як суб'єкт кримінально-процесуального доказування [Текст]: монографія / Л.Д. Удалова, В.Я. Корсун. – К.: Скіф, 2012. – 166 с.

134. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В.О. Навроцького. — К. : Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.

135. Фесенко Є.В. Злочини проти здоров'я населення та системи заходів з його охорони : монографія / Є.В. Фесенко. – К. : Атіка, 2004. – 280 с.

136. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. для студ. вищ. навч. заклад. / П.Л. Фріс. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Атіка, 2009. – 511 с.
137. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. для студ. вищ. навч. заклад. / П.Л. Фріс. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Атіка, 2009. – 512 с.
138. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми : монографія / П.Л. Фріс. – К. : Атіка, 2005. – 332 с.
139. Хавронюк М. І. Довідник з Особливої частини Кримінального кодексу України / М.І. Хавронюк. – К. : Істина, 2004. – 504 с.
140. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : монографія / М.І. Хавронюк. – К. : Юрисконсульт, 2006. – 1048 с.
141. Харченко В.Б. Кримінально-правова охорона прав на результати творчої діяльності та засоби індивідуалізації в Україні : монографія / В.Б. Харченко. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 480 с.
142. Хряпінський П.В. Заохочувальні норми в кримінальному законодавстві України : монографія / П.В. Хряпінський. – Х. : Харків Юридичний, 2009. – 448 с.
143. Чеботарьова Г.В. Кримінально-правова охорона правопорядку у сфері медичної діяльності : монографія / Г.В. Чеботарьова. – К. : КНТ, 2011. – 616 с.
144. Шеремет А.П. Теоретичні основи джерел доказової інформації: монографія / А.П. Шеремет; Київ. ун-т права, Нац. акад. наук України. – К.: Європ. ун-т, 2012. – 111 с.
145. Шило О.Г. Теоретико-прикладні основи реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні в кримінальному процесі України / О.Г. Шило. – Х.: Право, 2011. – 472 с.
146. Шумило М.Є. Непрямі докази в кримінальному процесі України: монографія / М.Є. Шумило. – Х.: СПД ФО Брові О.В., 2012. – 206 с.
147. Шумило М.Є. Реалізація конституційного принципу таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / М.Є. Шумило, В.С. Рудей. – Х.: СПДФО Бровін О.В., 2012. – 208 с.
148. Яновська О.Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: монографія / О.Г. Яновська. – К.: Прецедент, 2011. – 303 с.